

Optik

FÖR ALLA I OPTIKBRANSCHEN | 11 2017

**Kliniska konferenser
- branschens nya svarta**

**SYN OCH TRAFIK:
Folkligt stöd
för synkontroller**

**TEMA TEKNIK:
Snabb utveckling ställer
affärslogik på huvudet**

HÄNG MED
i den digitala revolutionen

Jan-Christer Isaksson spår att kraven på syntester för körkort kommer att skärpas i framtiden. Då kommer den nya perimetern väl till pass.

Ny perimeter göra fyra saker i ett svep

Kraven på att syntester för körkortstillstånd ska omfatta fler funktioner än visus ökar. I Australien visar forskningsresultat att kontrast- och perifert seende är minst lika viktigt och inte alltid fungerar som det borde. Även bland unga förare. Redan nu erbjuder Medicolle en perimeter som i en och samma undersökning mäter fyra olika funktioner i ögat.

– Perimetern heter Ocusweep och är en finsk konstruktion som kan betydligt mer än de perimetrar som finns på marknaden idag, säger Jan-Christer Isaksson, vd på Medicolle. Den mäter synskärpa, kontrastseende, reaktionstid på det perifera seendet och vanlig perimetri. Allt i samma svep och dessutom i befintligt ljus.

Jan-Christer Isaksson är säker på att kraven på vad som ingår i en syntest kommer att skärpas.

– Frågan är under beredning på Tra-

fikverket. Det går visserligen ganska långsamt, men jag är övertygad om att det kommer att bli så. All tillgänglig forskning visar på att det krävs en uppgradering av hur syntesterna genomförs. Att man har fullt visus betyder inte att man till exempel har tillräckligt bra kontrastseende, säger han

HAN FÅR STÖD av en av världens ledande forskare inom ämnet syn och trafik, Joanne Wood.

– Att bara testa synskärpa räcker inte. Det är många andra faktorer som spelar in för hur en förare ser och uppfattar trafikmiljön, säger hon. Kontrastseende, synfält och förmågan att uppfatta snabba rörelser är minst lika viktiga som synskärpan, sa hon i en intervju i förra numret av Optik.

Enligt Joanne Wood är i stort sett alla syntester för körkort, runt om i världen baserade på helt ovetenskapliga underlag. Att synskärpan är viktigt är ganska självklart, men ingen har hittills brytt sig om att

genom vetenskaplig forskning ta reda på hur samspillet mellan ögats olika funktioner påverkar körförmågan.

– De resultat som vi hittills kommit fram till visar tydligt på behovet av tester som innefattar fler komponenter än bara synskärpan. Vi utreder just nu hur sådana tester skulle kunna utformas på bästa sätt, säger hon.

MÅLGRUPPEN FÖR OCUSWEEP är optiker. Om och när reglerna för syntester skärps kommer det bli optiker som får genomföra undersökningarna.

– Ögonklinikerna kommer inte befatta sig med det här. De är redan överansträngda med arbetet och deras fokus är sjukvård, inte förebyggande hälsovård. För optikerna innebär det en stor möjlighet att ta ett konkret steg in i hälso- och sjukvården, säger Jan-Christer Isaksson.

MICKE JARESAND

Ett helt nytt sätt att testa den funktionella synförmågan

Eftersom vi tittar med ögonen men ser med hjärnan bygger Ocusweeps system på undersökning av hela synsystemet – från ögat till de visuella processerna i hjärnan. Ocusweep mäter **syn, synfält, kontrastseende och reaktionstid**. Resultatet från undersökningen ger en tydlig bild av den funktionella synförmågan som är viktig för flera vardagliga uppgifter som t.ex. bilkörning.

Med Ocusweep gör du på kort tid fyra undersökningar i ett och samma kompakta instrument. Det är dessutom enkelt att använda, lätt att flytta och undersökningen kan göras i ett normalt upplyst rum.

Se filmen och läs mer på medicolle.se. Vill du få en demonstration av Ocusweep kommer vi gärna på ett besök. Slå en signal eller maila.

ocusweep™

There's more to vision than meets the eye

Stark opinion vill ha obligatoriska syntester

Nio av tio svenska bilister tycker att de har en tillräckligt bra syn för att köra säkert i trafiken. Men årets Synbesiktning – Sveriges största syntest av bilförare och ett samarbete mellan Synoptik och Bilprovningen – visar att var sjätte bilist har en trafikfarlig syn. Samtidigt vill 93 procent att kontinuerliga synkontroller i samband med förnyelse av körkort ska lagstadgas.

– Eftersom synen förändras gradvis är det inte konstigt att många har en övertro på sin syn. Det som är alarmerande är att 18 procent av alla bilister har en synskärpa som är direkt trafikfarlig. För att vi ska få en säkrare trafikmiljö räcker det inte att investera i hårda faktorer så som vägräcken och säkrare bilar, säger marknadschefen på Synoptik, Lottie Funck Ekelund.

SYNBESIKTNINGEN 2017 VISAR dessutom att en av tio har en så dålig synskärpa att de inte bara är en direkt trafikfara – de skulle inte ens klara dagens synkrav vid ansökan om körkortstillstånd.

– Att vår undersökning år efter år visar att så många bilister ser så dåligt i trafiken är skrämmande. Vi vill med Synbesiktningen uppmärksamma synens betydelse för bilkörning och hur viktigt det är att regelbundet kontrollera sin syn för att vara en så säker förare som möjligt, säger Bilprovningens kommunikationschef Cecilia Blom Hesselgren.

I ÅR GENOMFÖRDES Synbesiktningen den 19 till 22 oktober. Det är den nionde i ordningen, där 2 479 bilister svarade på frågor om syn och bilkörning och 1 895 av bilisterna gjorde ett syntest.

Svenska bilister förstår riskerna med att ha en dålig synskärpa i trafiken. Synbesiktningen visar att 93 procent vill lagstadga om synkontroller vid körkortsförnyelsen vart tionde år. I Sverige gör man idag bara synundersökningar vid ansökan om körkortstillstånd, efter det görs inga kontroller. I de flesta EU-länder genomför man återkommande synkontroller på bilister efter att de har tagit körkort.

KORT OM RESULTATEN AV SYNBESIKTNINGEN 2017:

- 91 procent anser att de ser tillräckligt bra för att köra säkert (94 procent män, 88 procent kvinnor)
- 18 procent har en trafikfarlig synskärpa
- 10 procent har en synskärpa som ligger under dagens körkortskrav
- 93 procent vill lagstadga synkontroller vid körkortsförnyelse
- 67 procent tycker att bilister bör kontrollera synen minst vart tredje år
- 87 procent tycker att yrkeschaufförer bör kontrollera synen minst vart tredje år
- 19 procent hade glasögon eller linser som villkor när de tog sitt körkort
- 81 procent har någon form av synfel och 56 procent använder normalt glasögon eller linser

– Framförallt efter att man fyllt 40 år vet vi att det händer mycket med synen på kort tid. Nu går vi dessutom in i mörkare tider och mörker försämrar synskärpan väsentligt. Det innebär alltså att om man ligger precis över körkortsgränsen i dagsljus så är man definitivt under den i mörker. För många är det vid mörkerkörning som

de upptäcker att synen försämrats. Känner du att det är svårt att köra bil i mörker så är det klokt att göra en synundersökning, säger Helene Hjertberg, legitimerad optiker på Synoptik i Stockholm.

Fotnot: Med trafikfarlig syn menas en syn som blir oskarp på en till två meters avstånd.